-27-

УДК 546.571+546.18+546.15+548.5

¹Погодін А.І., к.х.н., доц., ^{1,2}Філеп М.Й., к.х.н., доц., ¹Жукова Ю.П., к.х.н., с.лаб, ¹Малаховська Т.О., к.х.н., с.н.с., ¹Кохан О.П., к.х.н., доц.

КРИСТАЛІЧНА СТРУКТУРА ТА ЕЛЕКТРИЧНА ПРОВІДНІСТЬ МОНОКРИСТАЛІВ $Ag_{7+x}(P_{1-x}Ge_x)S_6$ (x = 0.1; 0.25)

¹ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 88000, м. Ужгород, вул. Підгірна 46; ²Закарпатський угорський інститут ім. Ф. Ракоці II, 90202, м. Берегово, пл. Кошута, 6; e-mail: mfilep23@gmail.com

Твердотільні провідники володіють широким спектром функціональних параметрів, завдяки чому відносяться до потенційних сенсорів, електролітів у паливних комірках та повністю твердотільних акумуляторах. Для оптимізації функціональних параметрів даних матеріалів активно використовують тверді розчини, на заміну індивідуальним сполукам. У цій роботі представлено результати дослідження структурних та електричних властивостей твердих розчинів $Ag_{7+x}(P_{1-x}Ge_x)S_6$ (x = 0.1; 0.25) зі структурою аргіродиту. Монокристалічні зразки твердих розчинів $Ag_{7,1}P_{0.9}Ge_{0.1}S_6$ та $Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S_6$ одержано методом спрямованої кристалізації з розплаву у вакуумованих кварцових ампулах. Встановлено, що тверді розчини $Ag_{7+x}(P_{1-x}Ge_x)S_6$ (x = 0.1; 0.25) кристалізуються у кубічній сингонії: просторова група (ПГ) P2₁3 з параметрами гратки а = 10.4289 Å ($Ag_{7.1}P_{0.9}Ge_{0.1}S_6$) та ПГ F-43m, а =10.5090 Å ($Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S_6$). Методом імпедансної спектроскопії досліджено частотну та температурну залежність загальної електропровідності. Загальна електропровідність монокристалів $Ag_{7.1}P_{0.9}Ge_{0.1}S_6$ становить 1.19×10⁻² См/см ($E_a = 0.213$ еВ), а $Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S_6$ становить 3.60×10⁻² См/см ($E_a = 0.169$ еВ) при 25°С.

Ключові слова: аргіродити; монокристали; електрична провідність.

Тверді електроліти – широкий клас сполук, що характеризуються значною провідністю (10⁻²⁻10⁻⁵ См/см) у твердому стані. Вони знаходять використання у якості робочих елементів сенсорів, акумуляторів, паливних комірок [1,2]. Згадані сполуки використовують у формі як індивідуальних сполук, так і твердих розчинів. Це зумовлено можливістю підвищення функціональних параметрів твердих розчинів у порівнянні з вихідними сполуками До [3,4]. перспективних суперіонних сполук відносяться аргіродити [2,5], які за рахунок значної розупорядкованості кристалічної структури володіють високими значеннями іонної провідності.

Для дослідження обрано тернарний аргіродит Ag₇PS₆. У процесі вирощування монокристалів Ag₇PS₆, методом спрямованої кристалізації з розплаву, спостерігається утворення низькотемпературної (HT-) модифікації Ag₇PS₆ [6]. HT-Ag₇PS₆ кристалізується у просторовій групі (ПГ) P2₁3 з параметром комірки a = 10.392 Å та володіє загальною електричною провідністю 5.55×10⁻⁷ См/см (при 22°С). При температурі 271°С спостерігається фазовий перехід з утворенням високотемпературної (ВТ-) модифікації ВТ-Аg₇PS₆, що кристалізується у ПГ F-43m з параметром комірки a = 10.70 Å [6,7].

У представленій роботі наведено дослідження структурних та електричних параметрів монокристалів твердих розчинів $Ag_{7+x}(P_{1-x}Ge_x)S_6$ (x = 0.1; 0.25). Показано можливість збільшення ефективності іонного транспорту шляхом додаткового розупорядкування кристалічної структури.

Експериментальна частина

Полікристалічні сплави $Ag_{7+x}(P_{1-x}Ge_x)S_6$ (x = 0.1; 0.25) синтезовано прямим однотемпературним методом з попередньо -28-

одержаних Ag₇PS₆ та Ag₈GeS₆. Монокристалічні зразки $Ag_{7+x}(P_{1-x}Ge_x)S_6$ (x = 0.1; 0.25) вирощено методом спрямованої кристалізації з розплаву. Детально режим вирощування монокристалів представлений у роботі [8]. Одержані монокристалічні зразки досліджували методами рентгенівського фазового аналізу (РФА, CuKaвипромінювання, $\Delta 2\theta = 0.02^{\circ}$, Ni-фільтр, інтервал кутів $2\theta = 10-90^\circ$, експозиція 0.5 с) та імпедансної спектроскопії (частотний діапазон 1×10¹-3×10⁵ Гц, температурний інтервал 20-100°С).

Результати

Встановлення кристалічної структури твердих розчинів $Ag_{7.1}P_{0.9}Ge_{0.1}S_6$ та $Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S_6$ здійснювали методом Рітвельда із застосуванням програми ЕХРО 2014 [9]. У якості структурної моделі використано кристалічні структури Ag_7PSe_6 [10] та Cu_7PSe_6 [11].

Вирощені тверді розчини $Ag_{7.1}P_{0.9}Ge_{0.1}S_6$ та $Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S_6$ кристалізується у примітивній (ПГ P2₁3) та гранецентровій (ПГ F-43m) кубічній комірці і є структурними аналогами HT-Ag₇PSe₆ та

BT-Cu₇PSe₆, відповідно. Параметри елементарних комірок становлять 10.4289 Å для x = 0.1 та 10.5090 Å для x = 0.25. У випадку Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S₆, на дифрактограмі присутні рефлекси як НТ- так і ВТмодифікації (Рис.1). Оскільки кількість та інтенсивність рефлексів, що відповідають НТ-модифікації, e недостатньою лля проведення розрахунків, то для складу $Ag_{7,25}P_{0,75}Ge_{0,25}S_6$ визначено лише структуру НТ-модифікації.

розчинів При утворенні твердих Ag_{7+x}(P_{1-x}Ge_x)S₆ відбувається гетеровалентне заміщення $P^{+5} \rightarrow Ge^{+4}$, то результатом є утворення спільної позиції Р/Ge. Однак для твердого розчину $Ag_{71}P_{09}Ge_{01}S_{6}$ спостерігається формування також додаткової позиції Ag (Рис.1). У випадку $Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S_6$ такого не спостерігається, ЩО зумовлено різними просторовими групами досліджуваних фаз. Так, оскільки $Ag_{7,1}P_{0,9}Ge_{0,1}S_6$ кристалізується у ПГ P2₁3 та є похідним від HT-Ag₇PS₆, то необхідним ϵ поява нової позиції Ад. У випалку Аg_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S₆ (ПГ F-43m, аналог ВТ-Cu₇PSe₆) у структурі вже існують частково заповнені позиції.

Рис. 1. Дифрактограми та елементарна комірка твердих розчинів Ag_{7.1}P_{0.9}Ge_{0.1}S₆ та Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S₆. Синім позначено атоми Ag, жовтим – S, тетраедром групу [(P/Ge)S₄]. Візуалізацію структури здійснили з допомогою програми VESTA 3.5.4 [12].

На спеціально підготовлені плоскопаралельні монокристалічні пластини $Ag_{7.1}P_{0.9}Ge_{0.1}S_6$ та $Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S_6$ нанесено золоті контакти. Контакти нанесено хімічним осадженням з розчину згідно методики [7].

Частотну (Рис.2) та температурну (Рис.3) залежність загальної електропровідності твердих розчинів $Ag_{7,25}P_{0,75}Ge_{0,25}S_{6}$ $Ag_{71}P_{09}Ge_{01}S_{6}$ та допомогою досліджували за методу

імпедансної спектроскопії. Для твердих розчинів $Ag_{7+x}(P_{1-x}Ge_x)S_6$ (x = 0.1; 0.25) у частотному діапазоні 10 Гц – 0.1 кГц спостерігається зростання електропровідності при підвищенні частоти, що є типовим для іонних провідників. Вказана тенденція є характерною для обох твердих розчинів для всіх досліджуваних температур (Рис.2).

-29-

Рис.2. Частотні залежності загальної електропровідності монокристалів твердих розчинів $Ag_{7.1}P_{0.9}Ge_{0.1}S_6$ (а)та $Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S_6$ (б).

Загальна провідність монокристалів $Ag_{7.1}P_{0.9}Ge_{0.1}S_6$ становить 1.19×10^{-2} См/см, а $Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S_6$ становить 3.60×10^{-2} См/см при 25°С. Підвищення температури (100°С) приводить до зростання електричної провідності до значень 6.30×10^{-2} См/см та 9.55×10^{-2} См/см, відповідно.

енергії активації Для встановлення здійснено дослідження температурної залежності електропровідності. загальної Одержані залежності проаналізовано У координатах $\ln \sigma = f(1/T)$. Встановлено, що температурні залежності загальної провідності носять лінійний характер (Рис.3).

Рис.3. Температурні залежності загальної електропровідності монокристалів твердих розчинів $Ag_{7,1}P_{0,9}Ge_{0,1}S_6$ (а)та $Ag_{7,25}P_{0,75}Ge_{0,25}S_6$ (б).

-30-

Це вказує про термоактиваційний характер провідності у монокристалах твердих розчинів Ag_{7.1}P_{0.9}Ge_{0.1}S₆ та Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S₆. Для твердого розчину Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S₆ спостерігається відхилення від лінійності при вищих температурах, що зумовлене проходженням поліморфного перетворення.

Встановлено, що енергія активації твердого розчину $Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S_6$ (0.169 еВ) є нижчою, ніж для $Ag_{7.1}P_{0.9}Ge_{0.1}S_6$ (0.213 еВ). Таким чином збільшення вмісту Ge, у межах твердих розчинів з кубічної сингонії, призводить до зменшення значень енергії активації.

Висновки

Методом спрямованої кристалізації з розплаву вирощено монокристали твердих розчинів Ag_{7.1}P_{0.9}Ge_{0.1}S₆ та Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S₆. За допомогою методу ΡФА встановлено кристалічну структуру одержаних твердих розчинів. Методом імпедансної спектроскопії злійснено вимірювання частотної та температурної залежності загальної Загальна електричної провідності. електропровідність монокристалів $Ag_{7,1}P_{0,9}Ge_{0,1}S_6$ становить 1.19×10^{-2} См/см (E_a = 0.213 eB), a Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S₆ становить 3.60×10⁻² См/см (0.169 еВ) при 25°С.

Дослідження здійснені в рамках науково-дослідного проєкту, що фінансуються в межах фонду державного бюджету ДР №0122U000934.

Список використаних джерел

1. Kim M.-J., Choi I.-H., Jo S.C., Kim B.G., Ha Y.-C., Lee S.-M., Kang S., Baeg K.-J., Park J.-W. A Novel Strategy to Overcome the Hurdle for Commercial All-Solid-State Batteries via Low-Cost Synthesis of Sulfide Solid Electrolytes. *Small Methods.* 2021, 5(11), 2100793. Doi: 10.1002/smtd.202100793

2. Bachman J.C., Muy S., Grimaud A., Chang H.-H., Pour N., Lux S.F., Paschos O., Maglia F., Lupart S., Lamp P., Giordano L., Shao-Horn Y. Inorganic Solid-State Electrolytes for Lithium Batteries: Mechanisms and Properties Governing Ion Conduction. *Chem.* *Rev.* 2016, 11, 140–162. Doi: 10.1021/acs.chemrev.5b00563.

3. Kraft M.A., Ohno S., Zinkevich T., Koerver R., Culver S.P., Fuchs T., Senyshyn A., Indris S., Morgan B.J., Zeier W.G. Inducing high ionic conductivity in the lithium superionic argyrodites $Li_{6+x}P_{1-x}Ge_xS_5I$ for all-solid-state batteries. *J. Am. Chem. Soc.* 2018, 140, 16330–16339. Doi: 10.1021/jacs.8b10282

4. Ohno S., Helm B., Fuchs T., Dewald G., Kraft M.A., Culver S.P., Senyshyn A., Zeier W.G. Further Evidence for Energy Landscape Flattening in the Superionic Argyrodites $Li_{6+x}P_{1-x}M_xS_5I$ (M = Si, Ge, Sn). *Chem. Mater.* 2019, 31, 4936–4944. Doi: 10.1021/acs.chemmater.9b01857.

5. Kuhs W.F., Nitsche R., Scheunemann K. The argyrodites - a new family of the tetrahedrally close-packed structures. *Mat. Res. Bull.* 1979, 14, 241–248. Doi: 10.1016/0025-5408(79)90125-9.

6. Погодін А.І., Філеп М.Й., Малаховська Т.О., Кохан О.П., Чундак С.Ю. Вирощування монокристалів Ag₇PS₆ методом спрямованої кристалізації. *Наук. вісник Ужсгород. ун-ту. Сер. Хімія.* 2022, 1(47), 28–32. Doi: 10.24144/2414-0260.2022.1.28-32.

7. Pogodin A.I., Filep M.J., Izai V.Yu., Kokhan O.P., Kúš P. Crystal growth and electrical conductivity of Ag_7PS_6 and Ag_8GeS_6 argyrodites. *J. Phys. Chem. Solids.* 2022, 168, 110828. Doi: 10.1016/j.jpcs.2022.110828.

8. Філеп М.Й., Погодін А.І., Малаховська Т.О., Кохан О.П. Вирощування монокристалів твердих розчинів $Ag_{7+x}(P_{1-x}Ge_x)S_6$ (x = 0.1; 0.25; 0.33). *Наук. вісник Ужгород. ун-ту. Сер. Хімія.* 2022, 2(48), 5–9. Doi: 10.24144/2414-0260.2022.2.5-9.

9. Altomare A., Cuocci C., Giacovazzo, C. Moliterni A., Rizzi R., Corriero N., Falcicchio A. EXPO2013: a kit of tools for phasing crystal structures from powder data. *J. Appl. Crystallogr.* 2013, 46, 1231–1235. Doi: 10.1107/S0021889813013113.

10. Evain M., Gaudin E., Boucher F., Petricek V., Taulelle F. Structures and Phase Transitions of the A_7PSe_6 (A = Ag, Cu) Argyrodite-Type Ionic Conductors. I. Ag₇PSe₆. *Acta Cryst.* 1998, B54, 376– 383. Doi: 10.1107/S0108768197019654.

11. Gaudin E., Boucher F., Petricek V., Taulelle F., Evain M. Structures and phase transitions of the A_7PSe_6 (A = Ag, Cu) argyrodite-type ionic conductors. II. β - and γ -Cu₇PSe₆. *Acta Cryst.* 2000, B56, 402–408. Doi: 10.1107/S0108768199016614.

12. Momma K., Izumi F. VESTA 3 for three-dimensional visualization of crystal, volumetric and morphology data. *J. Appl. Crystallogr.* 2011, 44, 12721276. Doi: 10.1107/S0021889811038970.

Стаття надійшла до редакції: 27.10.2023.

-31-

CRYSTAL STRUCTURE AND ELECTRICAL CONDUCTIVITY OF $Ag_{7+x}(P_{1-x}Ge_x)S_6$ (x = 0.1; 0.25) SINGLE CRYSTALS

¹Pogodin A.I., ^{1,2}Filep M.J., ¹Zhukova Yu.P. ¹Malakhovska T.O., ¹Kokhan O.P.

¹Uzhhorod National University, Pidgirna St. 46, 88000, Uzhhorod; Ukraine, ²Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Kossuth Sq. 6, 90200, Beregovo, Ukraine mfilep23@gmail.com

Solid-state conductors have a wide range of functional parameters, which makes them potential sensors, electrolytes in fuel cells, and all-solid-state batteries. To optimize the values of functional parameters of these materials, solid solutions rather than individual compounds are actively used. This work presents the results of studying the structural and electrical properties of solid solutions of $Ag_{7+x}(P_{1-x}Ge_x)S_6$ (x = 0.1; 0.25) with an argyrodite structure. Single crystalline samples of $Ag_{7+x}(P_{1-x}Ge_x)S_6$ solid solutions of were obtained by the method of directional crystallization from melt. It was found that the solid solutions crystallize in cubic crystal system: space group (SG) P2₁3, *a* = 10.4289 Å (Ag_{7.1}P_{0.9}Ge_{0.1}S₆) and SG F-43m, *a* = 10.5090 Å (Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S₆). The frequency and temperature dependence of the total electrical conductivity was investigated by impedance spectroscopy. The total electrical conductivity of single crystals of Ag_{7.1}P_{0.9}Ge_{0.1}S₆ is 1.19×10^{-2} S/cm (E_a = 0.213 eV), and Ag_{7.25}P_{0.75}Ge_{0.25}S₆ is 3.60×10^{-2} S/cm (E_a = 0.169 eV) at 25 °C.

Keywords: argyrodites; single crystals; electrical conductivity.

References

. Kim M.-J., Choi I.-H., Jo S.C., Kim B.G., Ha Y.-C., Lee S.-M., Kang S., Baeg K.-J., Park J.-W. A Novel Strategy to Overcome the Hurdle for Commercial All-Solid-State Batteries via Low-Cost Synthesis of Sulfide Solid Electrolytes. *Small Methods*. 2021, 5(11), 2100793. Doi: 10.1002/smtd.202100793

2. Bachman J.C., Muy S., Grimaud A., Chang H.-H., Pour N., Lux S.F., Paschos O., Maglia F., Lupart S., Lamp P., Giordano L., Shao-Horn Y. Inorganic Solid-State Electrolytes for Lithium Batteries: Mechanisms and Properties Governing Ion Conduction. *Chem. Rev.* 2016, 11, 140–162. Doi: 10.1021/acs.chemrev.5b00563.

3. Kraft M.A., Ohno S., Zinkevich T., Koerver R., Culver S.P., Fuchs T., Senyshyn A., Indris S., Morgan B.J., Zeier W.G. Inducing high ionic conductivity in the lithium superionic argyrodites $Li_{6+x}P_{1-x}Ge_xS_5I$ for all-solid-state batteries. *J. Am. Chem. Soc.* 2018, 140, 16330–16339. Doi: 10.1021/jacs.8b10282

4. Ohno S., Helm B., Fuchs T., Dewald G., Kraft M.A., Culver S.P., Senyshyn A., Zeier W.G. Further Evidence for Energy Landscape Flattening in the Superionic Argyrodites $Li_{6+x}P_{1-x}M_xS_5I$ (M = Si, Ge, Sn). *Chem. Mater.* 2019, 31, 4936–4944. Doi: 10.1021/acs.chemmater.9b01857.

5. Kuhs W.F., Nitsche R., Scheunemann K. The argyrodites - a new family of the tetrahedrally close-packed structures. *Mat. Res. Bull.* 1979, 14, 241–248. Doi: 10.1016/0025-5408(79)90125-9.

6. Pohodin A.I., Filep M.I., Malakhovska T.O., Kokhan O.P., Chundak S.Iu. Vyroshchuvannia monokrystaliv Ag₇PS₆ metodom spriamovanoi krystalizatsii. *Nauk. visnyk Uzhhorod. un-tu. Ser. Khimiia.* 2022, 1(47), 28-32. Doi: 10.24144/2414-0260.2022.1.28–32 (in Ukr.).

7. Pogodin A.I., Filep M.J., Izai V.Yu., Kokhan O.P., Kúš P. Crystal growth and electrical conductivity of Ag₇PS₆ and Ag₈GeS₆ argyrodites. *J. Phys. Chem. Solids.* 2022, 168, 110828. Doi: 10.1016/j.jpcs.2022.110828.

8. Filep M.I., Pohodin A.I., Malakhovska T.O., Kokhan O.P. Vyroshchuvannia monokrystaliv tverdykh rozchyniv $Ag_{7+x}(P_{1-x}Ge_x)S_6$ (x = 0.1; 0.25; 0.33). *Nauk. visnyk Uzhhorod. un-tu. Ser. Khimiia.* 2022, 2(48), 5–9. Doi: 10.24144/2414-0260.2022.2.5-9 (in Ukr.).

9. Altomare A., Cuocci C., Giacovazzo, C. Moliterni A., Rizzi R., Corriero N., Falcicchio A. EXPO2013: a kit of tools for phasing crystal structures from powder data. *J. Appl. Crystallogr.* 2013, 46, 1231–1235. Doi: 10.1107/S0021889813013113.

10. Evain M., Gaudin E., Boucher F., Petricek V., Taulelle F. Structures and Phase Transitions of the A_7PSe_6 (A = Ag, Cu) Argyrodite-Type Ionic Conductors. I. Ag_7PSe_6 . *Acta Cryst.* 1998, B54, 376–383. Doi: 10.1107/S0108768197019654.

-32-

11. Gaudin E., Boucher F., Petricek V., Taulelle F., Evain M. Structures and phase transitions of the A_7PSe_6 (A = Ag, Cu) argyrodite-type ionic conductors. II. β - and γ -Cu₇PSe₆. *Acta Cryst.* 2000, B56, 402–408. Doi: 10.1107/S0108768199016614.

12. Momma K., Izumi F. VESTA 3 for three-dimen-sional visualization of crystal, volumetric and morphology data. *J. Appl. Crystallogr.* 2011, 44, 12721276. Doi: 10.1107/S0021889811038970.